

Kadry i płace

OBCOKRAJOWCY

Nie każdy cudzoziemiec pożądanym w Polsce

Skazanie obywatela innego państwa prawomocnym wyrokiem w postępowaniu karnym może pociągać za sobą brak możliwości wjazdu do naszego kraju lub kontynuowania tu legalnego pobytu.

KRZYSZTOF ŻURADZKI
ANNA JANOSZ

Wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądanym (dalej: Wykaz), prowadzi Szefer Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Zasady dotyczące wpisu do Wykazu, danych w nim umieszczonych oraz możliwości prawnych cudzoziemca uregulowano w ustawie z 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (tekst jedn. DzU z 2020 r., poz. 35 ze zm.; dalej: ustawa o cudzoziemcach).

Jedną z często spotykanych podstaw wpisu do Wykazu jest wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z orzeczonym zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen. Nie jest to jednak jedyna przesłanka uzasadniająca umieszczenie danych cudzoziemca w Wykazie. Katalog przesłanek umieszczony w art. 435 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach jest zamknięty, co oznacza, że wpis do Wykazu spowoduje tylko spełnienie co najmniej jednej z nich.

Za przestępstwo, ale nie za wykroczenie

Sam fakt wszczęcia i prowadzenia postępowania karnego, a nawet wydanie wyroku, który nie jest prawomocny, nie skutkuje wpisem do Wykazu. Dopiero prawomocne skazanie cudzoziemca może spowodować umieszczenie i przechowywanie danych cudzoziemca w Wykazie.

Zgodnie z art. 435 ust. 1 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach, znaczenie ma wyrok wydany nie tylko w Rzeczypospolitej Polskiej, ale także w innym państwie obszaru Schengen, a nawet w państwie innym niż państwo obszaru Schengen.

Należy pamiętać, że nie każdy prawomocny wyrok wydany w postępowaniu karnym wobec cudzoziemca bę-

dzie skutkować wpisem do Wykazu. Zgodnie bowiem z przywołanym przepisem, wydanie w Polsce wyroku skazującego, który następnie stał się prawomocny, spowoduje wpis do Wykazu tylko wtedy, gdy nastąpiło skazanie na karę grzywny lub karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe.

Wyjątek od tej reguły zawiera art. 436 ust. 1 pkt 3 ustawy o cudzoziemcach. Przewiduje on odstąpienie od umieszczenia danych cudzoziemca skazanego prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe tylko na karę grzywny, jeżeli też grzywnę uiszczył. Sąd, który skazał cudzoziemca w Polsce prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe na karę grzywny, przekazuje Szeferowi Urzędu informację o uiszczeniu kary grzywny. W tym przypadku dane cudzoziemca powinny być usunięte z Wykazu. Jeżeli tak się nie stanie, cudzoziemiec może złożyć wniosek o wykreślenie wpisu do Szefera Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

W przypadku skazania cudzoziemca zarówno na karę pozbawienia wolności oraz karę grzywny, fakt uiszczenia grzywny nie umożliwi uniknięcia wpisu do Wykazu.

Wpis do Wykazu nastąpi również po wydaniu wobec cudzoziemca prawomocnego orzeczenia kary pozbawienia wolności powyżej jednego roku za przestępstwo (niezależnie od tego, czy było to przestępstwo umyślne) w wyroku wydanym w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie obszaru Schengen. W przypadku zaś wyroku wydanego w innym państwie niż państwo obszaru Schengen – za przestępstwo stanowiące zbrodnię w rozumieniu prawa polskiego, niezależnie od rodzaju orzeczonej kary.

Odpis prawomocnego wyroku przekazuje Szeferowi Urzędu

ZDANIEM AUTORA

Krzysztof Żuradzki

adwokat, wspólnik zarządzający
KBZ Żuradzka & Wspólnicy

MAT. PRAS.

Skutki związane z wpisem do Wykazu należy również odnieść do stosunku zatrudnienia, bowiem umieszczenie danych cudzoziemca w Wykazie wywołuje istotne konsekwencje z punktu widzenia pracodawcy. Należy pamiętać, że Urząd do Spraw Cudzoziemców nie poinformuje pracodawcy bezpośrednio o zamieszczeniu takiego wpisu, a pracodawcy nie przysługuje uprawnienie wglądu do dokumentów dotyczących umieszczenia danych cudzoziemca w Wykazie. Jednak na podstawie ustawy o cudzoziemcach można wskazać, że wpis do Wykazu stanowi przesłankę odmowy udzielenia, jak również cofnięcia przez wojewodę wydanego już zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, a wskutek tego cudzoziemiec nie może legalnie wykonywać pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Brak możliwości legalnego świadczenia pracy przez takiego pracownika niewątpliwie ma znaczenie dla pracodawcy. Wskutek cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę cudzoziemca stosunek pracy nie będzie bowiem mógł nadal trwać zgodnie z przepisami prawa, co z punktu widzenia pracodawcy skutkuje utratą pracownika. Ponadto, pracownik jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o cofnięciu lub odmowie udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę stała się ostateczna.

do Spraw Cudzoziemców sąd, który w Polsce wydał prawomocny wyrok za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe na karę grzywny lub karę pozbawienia wolności.

Wpisu do Wykazu nie powoduje natomiast wydanie prawomocnego wyroku skazującego cudzoziemca za wykroczenie, niezależnie od orzeczonej kary.

Czas przechowywania danych

Okres umieszczenia danych cudzoziemca w Wykazie jest zróżnicowany. Zależy od rodzaju orzeczonej kary oraz czasu jej trwania określonego w prawomocnym wyroku wydanym wobec cudzoziemca. Terminy obowiązywania wpisu wskazane są w latach.

Zgodnie z art. 438 ust. 1 pkt 3 oraz pkt 4 ustawy o cu-

dzoziemcach, w przypadku skazania na karę pozbawienia wolności, dane cudzoziemca umieszczone będą w wykazie:

- na pięć lat od dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej na podstawie wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w Wykazie – jeżeli cudzoziemiec został skazany na karę co najmniej trzech lat pozbawienia wolności, lub
- na okres trzech lat od dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej na podstawie wyroku będącego podstawą do umieszczenia danych w wykazie – jeżeli cudzoziemiec został skazany na karę pozbawienia wolności poniżej trzech lat.

Jeżeli wobec cudzoziemca orzeczono karę grzywny, dane w wykazie będą przechowywane przez trzy lata liczone od

ZDANIEM AUTORKI

Anna Janosz

prawnik, senior associate KBZ
Żuradzka & Wspólnicy

MAT. PRAS.

Wpis do Wykazu może istotnie wpłynąć na losy cudzoziemca w Polsce, ale nie tylko. Powoduje on bowiem zarówno brak możliwości uzyskania wiz i zezwoleń, odmowę wjazdu na terytorium Polski (w tym w ramach małego ruchu granicznego), jak również wprowadzenie danych do Systemu Informacyjnego Schengen (SIS). To ostatnie uniemożliwia zaś cudzoziemcowi wjazd do któregośkolwiek z państw stron układu Schengen, tj. układu o zniesieniu kontroli na granicach wewnętrznych.

dnia uprawomocnienia się wyroku, który jest podstawą do umieszczenia danych w Wykazie.

Dane cudzoziemca umieszcza się w Wykazie na okres warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, od dnia uprawomocnienia się wyroku, o którym mowa w art. 435 ust. 1 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach, jeżeli wobec cudzoziemca orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Ustawa o cudzoziemcach w art. 428 ust. 1 pkt 8 określa, że maksymalny okres umieszczenia danych w Wykazie to pięć lat, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy, z których żaden nie przekracza pięciu lat – w przypadku wpisów umieszczonych w Wykazie ze względu na fakt, że wjazd lub pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej. Nie wprowadzono limitu przedłużania tego okresu, w związku z czym może ono prowadzić do bezterminowego charakteru wpisu.

Po upływie okresu, na jaki dane cudzoziemca umieszczono w Wykazie, po stronie Szefera Urzędu do Spraw Cudzoziemców powstaje obowiązek ich usunięcia.

Informacja i dostęp do danych

Umieszczenie danych w Wykazie może nastąpić bez wiedzy i zgody cudzoziemca, o czym wprost stanowi art. 435 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach. Wykaz nie jest ogólnodostępny, jednak cudzoziemiec ma prawo wglądu do dokumentów dotyczących umieszczenia jego danych w Wykazie. Z dokumentacją może się zapoznać w siedzibie Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Odmowa lub cofnięcie zezwolenia

Umieszczenie danych cudzoziemca w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Polski jest niepożądanym, pociąga za sobą negatywne konsekwencje.

Na skutek wpisu danych cudzoziemca do Wykazu, wojewoda odmówi udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy lub zezwolenia na pobyt stały. W przypadku, gdy cudzoziemiec posiada już wydane zezwolenie na pobyt czasowy, zostanie ono cofnięte. Cofnięcie zezwolenia na pobyt stały nastąpi tylko w przypadku prawomocnego skazania cudzoziemca wyrokiem w Polsce za przestępstwo umyślne na karę co najmniej trzech lat pozbawienia wolności. /©